

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۰۴/۲۱

ژباړه/ع/ شیرزوی

په افغانستان کې د جگړې او نا امنیو مهم علتونه

شپږمه او ورسې برخه

وزکارتیا او اقتصادي فقر:

پدې اړوند ډیرې بلکې شتون لری چې د گران هیواد بناریان، کلي اود بانډو خلک کومه وسله وال گروپونه ته چې هغوي معاشونه ورکوي او د هغوي پر څنگ دریري ددوي شمیره لږ نده چې د مخالفونو سره وړه په وړه ولاړدي. زمونږ دغه شمیره وطنوال نه د کوم باورونو او نه د کومي سیالي تر سره کولو په خاطر او نه هم د کومي ځانگړي موخې له پاره چې ددوي له مشرانو سره شته د هغوي سره ندي. یواځې او یواځې د د ژوند د تیروولو، یوې مړې ډوډۍ او د خپلو ماشومانو له پاره ددې وسله والو گروپونو سره یو ځای کیږي او د خپل سر په بیه د هغوي د ناروا کړنو او موخو په خاطر جگړه کوي. کله چې په یوه هیواد کې کار نه وي، په دولتي اداراتو کې رشوت او پیژندگلوي ته د لمړي توب حق ورکول کیږي، سوال دا دي چې ځوانان څه وکړي؟ کورني یې چې وړي، بی دوا، او بی ډاکتره وي دوي څه وکړي؟ مجبوراً ناروا او خلاف کارونو ته مخه کړی. د افغان نستان د بشر د حقوقو په یوه ځانگړي گزارش کې راغلی چې: د ټولو اخلاقي فسادو سرچینه وزکارتیا ده چې حتی د خپل د وجود خرڅلا ته هم تن ږدي. دغه مسله «وزکارتیا» د یوه اصلی او اساسی عامل د کرکیچ په هیواد کې دي چې هر جابر، فاسد، پردې پال، غاصب، قاچاقبر ددوي د مظلومیتونو، مجبوریتو څخه گټه پورته کوي او د خپل د گټو له پاره یې په گڼو برخو کې ور څخه کار اخلي.

د یوې سیاسي ادارې نه شتون:

په کور دننه کسان شاید وغواړي چې کرکیچ په هیواد کې ختم او صلحه په هیواد کې تل پاتې شي چې د هیواد والو دغه اراده او هوکړه د بهرنیانو له ارادې پرته شوني نده. په کور دننه اراده د هیواد د دولت پورې اړه لری، مسلح گروپونه او طالبانو پورې چې په جگړه کې راگیر دي. وسله وال گروپونه د طالبانو په گډون کومه ځاني اراده او اند نلري د هغوي ټول کړه وړه د بهرنیانو په لاس او د هغوي له خوا څخه د هیواد د تباهي او بربادې نقشه او پلان په لاس ورکول کیږي.

د افغانستان د دولت په کچه سیاسي اراده د هغه چا په لاس کې ده چې څلور لسيزي یې د هیواد په تباهي کې د پردو په دستورونو لږله هودا اوس د هیواد په پارلماني ټاکنو کې میلیونونه ډالر مصرف کړل تر څو د پارلمان کرسی د پردو پر مټ خپل کړي، بیا ورسته همدا پردیان د خپل پلټني موخې یو به یوه په همدو پردې پالو پلي کوي، ویل کیږي چې د پارلماني ټاکنو په بهیر کې په لکونو ډالر په تشنابونو کې یو لږ بی ضمیره وکیلانو ته وویشل شول، بهرني اراده د خپلو هم گټو پر بنیاد کله نا کله یو ډبل سره په مقابله کې ودریزي په ټوله کې دوي (بهرنیان) سره یوه خوله ندي ددې سهامی شرکت څخه هرڅوک د خپل وندي پر بنیاد برخه غواړي، پدې اساس ویلي شو چې د هیواد د کرکیچ د ختمولو له پاره کومه سیاسي اراده شتون نه لري همدغه اراده د د اخلیانو او بهرنیانو تر منځ کومه منظمه هم رغی

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

نشته او يو د بل په مقابله کې سره ولاړ دي، سياسي اراده هغه وخت کوالای شي د هیواد په گټه وڅرخي چې د یوه منظم پلان په اساس یو دبل په ژبه پوه شي او یوه هم رغی رامنځته کړی د بهرني او په کور دننه عواملو سره سره په یوه ټاکلي لور حرکت وکړي. په لنډو او په ځانگړي ډول سره باید ووايم تر څو چې یو منظم او مشخص پلان د صلح د راوستلو له پاره د ټولو بهرنيو عواملو سره یو ځای غوټه نشي او داسې یو پلان چې په ټولو اړخونو تاثیر ونه لري، صلحه به شتون ونه لري او اوسني کرکیچ به په هیڅ بڼه زمونږ د گران هیواد افغانستان څخه د پردو د گټو پر بنیاد خپلي جړليي ونه باسی. په ډیر درنښت.

اخيسته:

- : باستاني، محمد ابراهيم، صبحدم، تهران، گذاري بر تاريخ روابط سياسي ايران و افغانستان، ۲۰۰۵
 - : دهقان، فيروز آبادی، شماره ۸- ۲۰ نگاهی بر تاريخ افغانستان.
 - : وقاری، مجید، ۱۶، بهمن، ۱۳۹۶، هه- ش، کار شناس سياسي در آسيا.
 - : یون سون، ۱۳، اپریل، ۲۰۲۰، ترجمه : ارسلان
 - : آژنس خبری پژواک، هادی، غفاری، ۸، ۲۰۱۵، صفحه ویژه.
 - : روسو، ژان ژاک، ۱۳۶۸، امیل، ترجمه: منوچهرکیا، چ، تهران، گنجینه.
 - : بارنت، روبین، دسامبر ۲۲، ۲۰۲۰، منافع امریکا در افغانستان فراتر از مبارزه با تروریسم است.
 - : مارک، جیمز، انحلال اوردو افغانستان، کتاب، طلا زرد، ۷/ ۶ / ۱۹۹۲، ژباړه: ولی زاده نورآقا
- رسمی کوډ: plhc-222-1400/-ooo458-pod
ژباړه ، کمونه، زیادونه:
ع/ شیرزوی